

Panel Słoneczny 20x2020

Panel Producentów Urządzeń i Instalatorów Systemów Energetyki Słonecznej

www.panelsloneczny.eu

Warszawa, dn. 07.06.2010r.

Sz. P.
Henryk Majchrzak
Dyrektor Departamentu
Energetyki

Ministerstwo Gospodarki
Pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa

Szanowny Panie Dyrektorze,

Panel Producentów Urządzeń i Instalatorów Systemów Energetyki Słonecznej zwany Panelem 20x2020, utworzony został w celu wypracowania w imieniu całego sektora termicznej energetyki słonecznej wizji rozwoju sektora w uwarunkowaniach nowej dyrektywy 2009/28/WE o promocji stosowania odnawialnych źródeł energii. Wizja ta została skonsultowana na ostatnim III Forum Przemysłu Energetyki Słonecznej w Niepołomicach wśród przedstawicieli ok. 150 firm i instytucji oraz skonfrontowana z prezentacją projektu Krajowego planu działania na rzecz energii ze źródeł odnawialnych (KPD). Dziękując za możliwość konsultacji KPD na Forum w Niepołomicach mamy przyjemność poinformować, że przyjmujemy z uznaniem fakt, iż część wcześniejszych propozycji Panelu 20x2020 została uwzględniona w pracach Ministerstwa Gospodarki nad KPD. Wiemy jednak że zapisy tak ważnego dokumentu jak KPD muszą być konkretne i zapewnić warunki do realizacji celów dobranych do możliwości i konkurencyjności poszczególnych branż OZE i całego sektora.

Po zapoznaniu się z oficjalnym projektem KPD (wersja z dnia 21 maja 2010 . udostępniona do konsultacji za pośrednictwem BIP), w odpowiedzi na zaproszenie do otwartych konsultacji społecznych i w odpowiedzi na pismo DE-III-78-65-2/2020 L.dz.491/10 z dn. 2 kwietnia 2010 r. skierowane do członków Panelu 20x2020 poniżej prezentujemy nasze stanowisko w sprawie termicznej energetyki słonecznej w KPD .

Stanowisko dotyczy trzech spraw:

- 1) wyboru ostatecznego scenariusza rozwoju termicznej energetyki słonecznej w rządowej prognozie rozwoju odnawialnych źródeł energii do 2020 r.,
- 2) doboru adekwatnego do prognozy i optymalnego kosztowo systemu wsparcia ,
- 3) uwag szczegółowych dotyczących dostrzeżonych usterek w obecnym tekście KPD.

Ad.1 Wybór ostatecznego scenariusza

Projekt KPD rekomendując, spośród trzech rozważanych, scenariusz „przyśpieszonego rozwoju” z celem w postaci 14,7 mln m² kolektorów słonecznych, nie w pełni wykorzystuje potencjał i obecną dynamikę branży i jej możliwości wniesienia większego wkładu w realizację celu ogólnego – minimum 15% udziału energii z OZE w 2010 r., bez większego ryzyka wynikających z ograniczeń infrastrukturalnych, środowiskowych itp., przy stosunkowo niskich kosztach i różnorodnych dodatkowych korzyściach społecznych i gospodarczych.

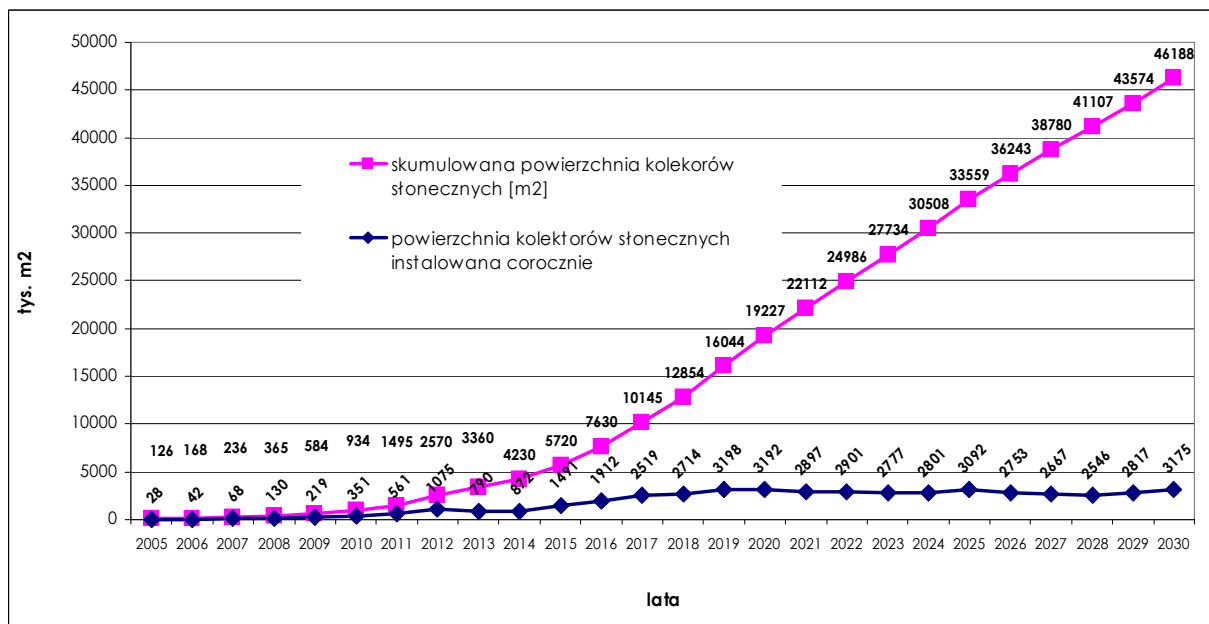
Panel Słoneczny 20x2020 stoi na stanowisku, że Polska jako duży obszarowo i ludnościowo kraj o dużych potrzebach w zakresie ogrzewania i rosnącym zapotrzebowaniu na chłód dysponuje znacznie większym ekonomicznym potencjałem energii promieniowania słonecznego. Sektor energetyki słonecznej, krajowi producenci i zagraniczni dystrybutorzy kolektorów słonecznych i urzędów energetyki odnawialnej dysponują systematycznie powiększającym potencjałem produkcyjnym, instalacyjnym oraz potencjałem badawczym i innowacyjnym, aby sprostać wyzwaniom związanym z wyczerpywaniem się paliw kopalnych i ochroną klimatu.

Przedstawiciele „Panelu Słonecznego 20x2020” ze szczególnym uznaniem przyjęli fakt, że ich wspólna deklaracja z września 2009 roku stwierdzająca, że w Polsce istnieją odpowiednie moce wytwórcze i zaplecze organizacyjne do wyprodukowania, dostarczenia na polski rynek oraz zainstalowania 20 mln m² systemów słonecznych do 2020 roku, znalazła odzwierciedlenie w tzw. scenariuszu „maksymalnym” Ministerstwa Gospodarki, mówiącym że do roku 2020 będzie zainstalowanych w Polsce do 2020 roku minimum 19,2 mln m² kolektorów słonecznych.

Panel 20x2020 postuluje, aby scenariusz „maksymalny” obecnego projektu KPD i jednocześnie scenariusz bazowy Panelu 20x2020 rozwoju termicznej energetyki słonecznej, stał się ostateczną prognozą w „Krajowym planie działań na rzecz odnawialnych źródeł energii” (KPD). Od strony technicznej propozycja sprowadza się do uwzględnienia ścieżki rozwoju termicznej energetyki słonecznej przedstawionej w projekcie KPD w zestawieniu nr 1, załącznik 2, wiersz 3 str. 147 jako ostatecznego wkładu tej technologii w realizację wiążących celów na rok 2020 wraz z orientacyjnym kursem udziału energii ze źródeł odnawialnych w ciepłownictwie i chłodnictwie, przedstawionego w omawianym dokumencie w tabeli 8, wiersz 3, strona 133.

Takie rozwiązanie pozwala wykorzystać potencjał i osiągniętą już masę krytyczną rozwoju krajowego sektora termicznej energetyki słonecznej w celu budowania na niej polskiej specjalności (także eksportowej) w UE i tworzenia podstaw rozwoju w kraju energetyki zdecentralizowanej, rozproszonej, łatwiejszej i tańszej w realizacji w obecnych uwarunkowaniach finansowych, opartej na partycypacji społecznej i zaangażowaniu obywateli. Panel, zgadzając się z analizami Ministerstwa Gospodarki, pragnie zauważyć, że postulowana ścieżka rozwoju termicznej energetyki słonecznej prowadzi do uzyskania w 2020 roku 0,5 m² kolektora słonecznego na głowę mieszkańca, ale pragnie zauważyć, że już w 2010 roku w Austrii o zbliżonych warunkach do Polski, wskaźnik ten przekroczył 0,7 m².

Dla całkowitej jasności stanowiska Panelu 20x2020 w tej sprawie, postulowany scenariusz - prognozę zaprezentowaną już w KPD (str. 147) zilustrowano na rys. 1

Rysunek 1. Powierzchnia oddawanych corocznie do użytku i powierzchnia skumulowana kolektorów słonecznych w Polsce wg scenariusza „maksymalnego” projektu KPD (str.147) postulowanego przez Panel 20 x 2020 jako ostateczna prognoza KPD,

Ad 2 Dobór adekwatnego i optymalnego kosztowo systemu wsparcia

Panel Słoneczny 20x2020 zauważa, że w autorzy KPD pominieli instrumenty wsparcia jakie powinny stać za proponowanym scenariuszem-prognozą w okresie do 2020 roku, z uwzględnieniem dynamiki ich zmian i dostosowania do efektów „krzywej uczenia się sektora”. Dlatego też niniejszym proponują system wsparcia dla energetyki słonecznej na lata 2011-2020, w którym uwzględnione zostały obecne i prognozowane (wymagane) tempo rozwoju energetyki słonecznej, dotychczasowe doświadczenia i w którym ujęte i zbilansowane zostały obecne i planowane środki na wsparcie tego sektora: program dotacji proponowany przez NFOŚiGW, programy dotacji przewidziane w Regionalnych Programach Operacyjnych.

W proponowanym systemie wsparcia przyjęto, zmienny, malejący w miarę rozwoju rynku i wzrostu cen paliw kopalnych udział dotacji (najważniejszy obecnie instrument wsparcia małych technologii off grid) we wsparciu inwestycji termicznej energetyki słonecznej. Średni udział dotacji w latach 2011-2020 wyniesie niecałe 6,5%, z tym że udział ten w poszczególnych okresach będzie maleć z 10,5% w latach 2011-2014 (tu środki są w minimum 50% już zbilansowane w krajowych funduszach ekologicznych i strukturalnych UE) do ok. 4,3% w latach 2018-2020. Sektor energetyki słonecznej termicznej w Polsce działa w warunkach pełnej konkurencji wielu producentów i dostawców urządzeń i usług. Dlatego założono, również, że koszty montażu i zakupu kompletnej instalacji będą spadać (rachunek w cenach nominalnych '2010) z 2600 zł/m² w okresie 2011-2014 roku do 1800 zł/m² w 2020 roku. Zoptymalizowana kwota dotacji uwzględniająca powyższe wymagania powinna wynosić 2,4 miliarda zł, w przeliczeniu na rok – średnio 240 milionów zł.

Tabela 1 przedstawia wyniki obliczeń średniorocznego wymaganego systemu wsparcia w postaci ekwiwalentu dotacji dla termicznej energetyki słonecznej w latach 2011-2020 wg scenariusza „maksymalnego” projektu KPD, postulowanego przez Panel 20x2020 jako element oficjalnej prognozy i ścieżki rozwoju energetyki słonecznej w KPD. W tabeli wydzielono trzy podokresy: 2011-2014 o którym już dużo wiemy w sensie dostępności środków oraz dwie „trzylatki”, z których już pierwsza może być przedmiotem programowania funduszy UE na lata 2015-2020.

Tabela 1. Koszty oraz proponowana skala dotacji do inwestycji słonecznych

Lata	2011-2020	2011-2014	2015-2017	2018-2020
Skala inwestycji projektów energetyki słonecznej (zł)	40 402 555 279	8 574 901 633	13 619 739 664	18 207 913 982
Kwota wsparcia ogółem w postaci dotacji i ulg podatkowych (zł)	3 900 000 000	1 200 000 000	1 300 000 000	1 400 000 000
W tym ulg podatkowych (od 2012r.)	1000 000 000	333 000 000	333 000 000	333 000 000
Udział dotacji (intensywność wsparcia) (%)	9,7%	14,0%	9,5%	7,7%
Średnioroczna skala dotacji z funduszy publicznych (zł)	390 000 000	300 000 000	433 333 333	466 666 667
Przewidywany roczny koszt wynikający z polityki wsparcia (mln Eur)	98	75	108	117

Panel 20x2020 postuluje, aby w rozdziale 4.4 projektu KPD dotyczącego systemów wsparcia w zakresie promocji wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w punkcie pt. „działania przyszłościowe w zakresie stosowania lokalnego ogrzewania i chłodzenia wykorzystujących odnawialne źródła energii” (str. 104 KPD) umieścić powyższą tabelę 1, wraz z komentarzem: „Zasadniczym systemem wsparcia dla termicznej energetyki słonecznej będzie dalej rozwijany system mikrodotacji udzielanych z krajowych funduszy ekologicznych i z funduszy UE, o malejącej od 2014 roku skali i intensywności wsparcia, przedstawionej w tabeli”.

Zgodnie z tabelą 15 s. 136 przewidywany koszt wynikający z polityki wsparcia zielonej energii elektrycznej wynosi 1 996 mln Eur. (tabela 15 str. 135) W związku z tym, że projekt KPD nie podaje pełnych kosztów realizacji ogólnego celu dla Polski dla prostych analiz porównawczych przyjęto hipotetyczne koszty realizacji tego celu, gdyby był on zrealizowany w 100% technologiami wytwarzania zielonej energii elektrycznej. Biorąc pod uwagę, że energia elektryczna stanowi ¼ zielonego miksu energetycznego ogólne koszty wynosiłyby niemalże 8 miliardów Eur. Przy tym założeniu realizacja proponowanego powyżej w punkcie Ad. 1 prognozy wraz z proponowanym, zoptymalizowanym systemem wsparcia skutkować będzie spadającym od 2011r. do 2020r. udziale kosztów rozwoju energetyki słonecznej w

analogicznych do proponowanych w projekcie KPD kosztach wsparcia całego sektora energetyki odnawialnej z 3% w 2011r. do 1,5% w 2020r. - por. tabela pomocnicza poniżej:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Hipotetyczne roczne koszty wsparcia przy założeniu, że cały cel na 2020 wypełniony jest energią elektryczną (mln Eur)	2078,4	2466,4	2854	3268,8	3738	4207,2	4844,4	5481,2	6118,4	7064,8	7902,8
Rzeczywiste koszty wsparcia energetyki słonecznej wg Panelu [mln Eur)	20	75	75	75	75	108	108	108	117	117	117
Udział kosztów wsparcia energetyki słonecznej w hipotetycznych kosztach wsparcia OZE [%]	1,0	3,0	2,6	2,3	2,0	2,6	2,2	2,0	1,9	1,7	1,5

Całkowity udział wsparcia energetyki słonecznej wyrażony ekwiwalentem dotacji w okresie do końca 2020 roku wyniesie niecałe 2%, podczas gdy udział termicznej energetyki słonecznej w przewidywanym zużyciu energii ze źródeł odnawialnych w 2020 roku, wg przyjętej wcześniej prognozy, wyniesie 6,18% (661 ktoe/10713 ktoe). Oznacza, że **energetyka słoneczna termiczna byłaby trzykrotnie kosztowo bardzo efektywną technologią do realizacji krajowego celu w zakresie energetyki odnawialnej na 2020 rok niż gdyby ten cel był realizowany z wykorzystaniem technologii do produkcji zielonej energii elektrycznej**, a postulowany przez Panel 20x2020 system jej wsparcia dobrze zoptymalizowanym i pozostawiającym, proporcjonalnie do innych technologii OZE jeszcze margines środków publicznych na dodatkowe wsparcia w krytycznych dla energetyki słonecznej obszarach.

Efektywny system wsparcia nie może bowiem ograniczać się tylko do określania samej skali dotacji. Inaczej dotacje nie będą efektywnie wykorzystane. Panel 20x2020 proponuje zintegrowany systemu wsparcia w postaci instrumentów, które powinny być ze sobą skorelowane oraz skoordynowane w celu optymalizacji wsparcia na różnych etapach rozwoju sektora energetyki słonecznej. Konieczne jest zatem wybranie priorytetowych i najbardziej efektywnych w perspektywie najbliższych 10 lat instrumentów wsparcia. Panel 20x2020 za najbardziej, efektywne i istotne dla sektora energetyki słonecznej uznaje wsparcie dla właścicieli budynków jednorodzinnych w postaci ujednoliczonego, uproszczonego, ogólnokrajowego systemu dotacji wg tabeli 1, uzupełnionego mniej zbiurokratyzowanym systemem ulg podatkowych i innych instrumentów dodatkowych. Poniżej przedstawiono pozostałe instrumenty wsparcia, spójne i komplementarne z dotacjami dla różnych podmiotów/beneficjentów, które Panel 20x2020 uznane za właściwe na obecnym stopniu

rozwoju rynku energetyki słonecznej w Polsce zgodnie z raportem „Wizja rozwoju energetyki słonecznej termicznej do 2020r. wraz z planem działań”.

Panel 20x2020 postuluje aby bezpośrednio po tabeli 1 z ww. komentarzem, na stronie 104 obecnego projektu KPD umieścić poniższą tabelę 2 poprzedzoną komentarzem: **„Komplementarny z dotacjami system nowych instrumentów wsparcia dla energetyki słonecznej termicznej wraz z grupami docelowymi – ich adresatami oraz wskaźnikami monitorowania przedstawiono w tabeli 2”.**

Tabela 2. Proponowane nowe instrumenty wsparcia sektora energetyki słonecznej lub propozycje zwiększenia efektywności dotychczas stosowanych instrumentów wsparcia

Instrument wsparcia	Oczekiwany wynik	Docelowa grupa	Data rozpoczęcia i zakończenia
1. Dotacje od 30% do 10% nakładów inwestycyjnych netto	8 mln m ² zainstalowanej powierzchni kolektorów słonecznych	Właściciele budynków jednorodzinnych	2011-2020
2. Dotacje od 50% do 30% nakładów inwestycyjnych netto	1 mln m ² zainstalowanej powierzchni kolektorów słonecznych	Sektor publiczny, przemysł i rolnictwo	2011-2020
3. Ulgi w podatku dochodowym PIT, do wysokości 2 tys. zł.	3 mln m ² zainstalowanej powierzchni kolektorów słonecznych	Właściciele budynków jednorodzinnych	2012-2020
4. Szkolenia instalatorów i ich certyfikacja w ramach 50% dofinansowania udzielanego przez fundusze ekologiczne	30 tys. przeszkolonych instalatorów	Instalatorzy systemów słonecznych, producenci i dystrybutorzy kolektorów słonecznych	2011-2020
5. Ogólnokrajowa kampania edukacyjno-informacyjna, sfinansowana przez fundusze ekologiczne, 10 mln zł	Zmiana zachowań społecznych potencjalnych użytkowników instalacji słonecznych	właściciele i administratorzy domów mieszkalnych, obiektów turystycznych, szkoły i inne ośrodki edukacyjne	2010-2020
6. Wspieranie prac badawczych dot. energetyki słonecznej, 100 mln zł, budżet na naukę	Redukcja kosztów instalacji słonecznych i szersze zastosowanie w budownictwie	Uczelnie (politechniki), Instytuty, Laboratoria badawcze, Jednostki certyfikujące urządzenia energetyki słonecznej	2011-2018

a pod tabelą powinien znaleźć się następujący komentarz: **„Proponowane instrumenty i działania odpowiadają dotychczasowym doświadczeniom i specyfice prawno-gospodarczej Polski, są wzajemnie uzupełniającymi się, spójnymi, dostosowanymi do aktualnego etapu rozwoju sektora energetyki słonecznej, optymalizującymi koszty bieżące i w średnim okresie oraz dającymi efekt synergii. W szczególności wsparcie publiczne (instrumenty nr 1-3) do inwestycji powinno być udzielane od 2013 r. tylko w przypadkach, gdy systemy słoneczne instalowane będą przez instalatorów przeszkolonych w ramach systemów certyfikacji i kwalifikacji wymaganych dyrektywą 2009/28/WE (art. 14 ust 3.) przy jednoczesnej kampanii informacyjnej (instrument nr 5) i zapewnieniu dofinansowania do podnoszenia jakości i innowacyjności stosowanych technologii (instrument 6)”.**

W uzupełnieniu do proponowanych powyżej konkretnych zapisów w KPD, Panel 20x2020 pragnie podkreślić, że proponowane systemowe instrumenty wsparcia energetyki słonecznej bazują na dotychczasowych doświadczeniach (np. dotacje inwestycyjne proponowane przez fundację Ekofundusz oraz NFOŚiGW), są wpisane w ramy prawne i wymogi jakie wynikają z dyrektywy 2009/28/WE o promocji stosowania odnawialnych źródeł energii (systemowość) oraz w części korespondują z propozycjami Ministerstwa Gospodarki jakie znalazły się w projekcie „Polityki energetycznej Polski do 2030 roku” np. podatkowe instrumenty wsparcia dla zielonego ciepła. Poza tym ulgi podatkowe były wcześniej z sukcesem stosowane w ramach Rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dn. 21 grudnia 1996r. w sprawie określenia wydatków na remont i modernizację budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego, o które zmniejsza się podatek dochodowy, w ramach ww. rozporządzenia możliwe było odliczenie ulgi w wysokości 19% wydatków na zakup i montaż instalacji słonecznej, dodatkowo Ustawa z dnia 15.11.1984 o podatku rolnym mówi o uldze w podatku rolnym na zakup i zainstalowanie urządzeń do wykorzystywania na cele produkcyjne naturalnych źródeł energii (wiatru, biogazu, słońca, spadku wód) w wysokości 25% (ulga z tytułu tej samej inwestycji mogła być stosowana max 15 lat).

Ad. 3 uwag szczegółowych dotyczących dostrzeżonych usterek w tekście projektu KPD

W punkcie 4.2.5 dot. niezwykle istotnej sprawie dla energetyki słonecznych (i innych rozproszonych technologii OZE) jaką jest konieczność szkolenia instalatorów projekt KPD stwierdza: „W polskim systemie prawnym wprowadzenie odrębnego systemu certyfikacji i kwalifikowania zawodowego stanowi materię ustawową, więc ich ustanowienie wymaga wszczęcia i przeprowadzenia procedury legislacyjnej. W tym zakresie za ustanowienie i zatwierdzenie systemu certyfikacji i kwalifikowania instalatorów i systemów ciepła słonecznego odpowiedzialna jest Rada Ministrów i Parlament Rzeczypospolitej.”

Panel Słoneczny 20x2020 uważa, że szkolenie instalatorów jest niezbędnym i integralnym systemu wsparcia i utrzymania jakości usług bezpośrednio i nieprzypadkowo wymaganym przez dyrektywę 2009/28/WE do wprowadzenia już od 2013r i proponuje, aby we wskazanym wyżej miejscu znalazł się zapis mówiący o tym, że „**stosowna delegacja ustawowa do przepisów wykonawczych umożliwiających wprowadzenie systemu certyfikacji instalatorów systemów słonecznych będzie przygotowana przez rząd RP do końca 2011r**”. Ma to też swoje odbicie i jest spójne z wcześniejszą propozycją Panelu – tabela 2, instrument nr 4 niniejszej opinii.

Panel 20x2020 dostrzega potrzebę dodatkowej starannej redakcji projektu KPD, celem uniknięcia powtórzeń i niespójności w szczególności liczbowych związanych np. z podawanymi różnymi wielkościami przewidywanego zużycia energii ze źródeł odnawialnych w latach 2011-2020. Panel 20x2020 postuluje także znaczące skrócenie części KPD dotyczącej opisu historycznych instrumentów wsparcia.

Nieznaną jest wartość formalna informacji zawartych w załącznikach, a w szczególności scenariuszy i wariantów rozwoju poszczególnych branż energetyki odnawialnej w Polsce. Prawdopodobnie tego typu informacje „dodatkowe” nie mają żadnego znaczenia formalnego, zobowiązującego do określonego działania czy zachowania. Skoro jednak w obecnej wersji projektu KPD występują, Panel 20x 2020 pragnie zwrócić uwagę na błąd rzeczowy w ocenie kosztów zainstalowania kolektorów słonecznych wg tzw. „scenariusza przyspieszonego rozwoju” – Załącznik 2, tabela 5 str. 150. Podane w tabeli koszty w Eur trudno zinterpretować gdyż nie odpowiadają ani kosztom rocznym zainstalowania określonych powierzchni kolektorów słonecznych, ani kosztom skumulowanym na dany rok ani kosztom wymaganych instrumentów wsparcia. Proponuje się, albo wyjaśnienie znaczenia przytaczanych liczb, ale

ich poprawienie (powyższa tabela 1 może być tu przydatna) lub zrezygnowanie z ich podawania. Podawanie bowiem niezwyfikowanych lub niejasno zdefiniowanych kosztów może spowodować niekorzystne zjawiska na rynku i w odbiorze społecznym.

Podpisu członków Panelu Słonecznego 20x2020:

Radosław
Chatubiński
Watt

Jerzy Grabek
Bosch

Romuald Kalyciok
Sunex

Roland Krause
Viessmann

Kazimierz Lasecki
Action

Zenon Laszuk
Rapid

Zbigniew Sęp
Vaillant

Grzegorz Taisner
Ferrol

Kontakt:

Sekretariat Panelu Słonecznego 20x2020

Instytut Energetyki Odnawialnej

Ul. Mokotowska 4/6

00-641 Warszawa

panelsloneczny@ieo.pl

www.panelsloneczny.eu